

**Správa o činnosti autorizovaných a notifikovaných osôb
podľa zákona č. 56/2018 Z. z. za rok 2020**

Jednou z úloh Odboru skúšobníctva a európskych záležitostí (ďalej len „OSaEZ“) Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ďalej len „ÚNMS SR“) podľa zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zhode“) je v rámci svojej pôsobnosti a z nej vyplývajúcich kompetencií metodické riadenie autorizovaných osôb (ďalej len „AO“) a notifikovaných osôb (ďalej len „NO“). Podľa § 21 ods. 12 písm. d) zákona o zhode je AO/NO povinná predložiť ÚNMS SR výročnú správu o jej činnosti.

OSaEZ do 31. decembra 2020 metodicky riadil 22 AO podľa zákona o zhode, z ktorých 1 AO vykonávala posudzovanie zhody vojenských zbraní, výbušnín a munície podľa štandardov NATO. Prehľad AO/NO je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1: AO/NO

P.č.	Číslo SKTC	Číslo NO	AO/NO	Sídlo
1	101	1293	EVPÚ a. s.	Nová Dubnica
2	102	1781	Slovenský metrologická ústav	Bratislava
3	104	1299	Technický skúšobný ústav Piešťany, š.p.	Piešťany
4	106	1300	ÚKSÚP – TSÚP	Rovinka
5	108	2005	E.I.C., Engineering inspection company s. r. o.	Prešov
6	111	2369	VIPO a. s.	Partizánske
7	112	1395	KONŠTRUKTA – Defence, a. s.	Dubnica nad Váhom
8	113	2265	3EC International, a. s.	Bratislava
9	114	2394	Bratislavská metrologická spoločnosť s. r. o.	Bernolákovo
10	115	1297	Výskumný ústav zvaračský	Bratislava
11	118	1634	Výskumný ústav chemických vlákien, a. s.	Svit
12	119	1296	VÚTCH-CHEMITEX, spol. s. r. o.	Žilina
13	125	1358	Výskumný ústav dopravný, a. s.	Žilina
14	128	RTPO	CERTIFICATION OF WELDING AND TESTING, s.r.o. (C-WT)	Žilina
15	169	1354	Technická inšpekcia, a. s.	Bratislava
16	173	-	Vojenský technický a skúšobný ústav Záhorie	Senica
17	174	RTPO	Reaktortest, s. r. o.	Trnava
18	175	1353	TÜV SÜD Slovakia s. r. o.	Bratislava
19	176	2408	Prvá zvaračská, a. s.	Bratislava
20	177	1432	Slovenská legálna metrológia, n. o.	Banská Bystrica
21	178	-	Liptovská skúšobňa s. r. o.	Liptovský Mikuláš
22	180	2854	bqs. s.r.o.	Trenčín

OSaEZ zabezpečoval notifikáciu slovenských AO Európskej komisii (ďalej len „EK“) a ostatným členským štátom Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na európsku legislatívu Nového prístupu. Do 31. decembra 2020 mala Slovenská republika (ďalej len „SR“) 20 notifikovaných osôb, pričom 18 notifikovaných osôb má pridelené identifikačné číslo a 2 notifikované osoby majú pridelené označenie RTPO na vykonávanie činnosti podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2014/68/EÚ z 15. mája 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupňovania tlakových zariadení na trhu.

V roku 2020 bolo vydaných 25 rozhodnutí o autorizácii podľa zákona o zhode z dôvodu zmeny právnych predpisov, zmeny rozsahu autorizácie, zmeny osôb konajúcich v mene AO, ukončenia platnosti predchádzajúcej autorizácie a pod. V roku 2020 bola udelená autorizácia jednému novému subjektu SKTC-180 – bqs. s.r.o. a svoju činnosť ukončila SKTC-114, NO 2394, Bratislavská metrologická spoločnosť s. r. o. V roku 2020 bol v procese správneho konania o autorizáciu nový subjekt, pričom predmetom posudzovania zhody v tomto prípade sú tlakové zariadenia podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 1/2016 Z. z. o sprístupňovaní tlakových zariadení na trhu.

ÚNMS SR vykonával kontrolnú činnosť v roku 2020 podľa § 13 zákona o zhode a metodického postupu MP 45: 2019 na kontrolu činnosti autorizovaných osôb a notifikovaných osôb podľa zákona o zhode. Kontrolná činnosť sa vykonávala dvoma spôsobmi:

- a) kontrola na základe poverenia predsedu ÚNMS SR alebo
- b) kontrola vykonávaná v spolupráci so Slovenskou národnou akreditačnou službou (ďalej len „SNAS“).

Pri kontrolnej činnosti sa preveruje kontinuálne plnenie autorizačných a notifikačných požiadaviek príslušných právnych predpisov AO/NO. Pre tento účel boli vykonané 4 kontroly podľa písmena a). Zároveň zamestnanci OSaEZ vykonali v roku 2020 spoločné posudzovanie spolu so zástupcami EK a iných členských štátov podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/745 z 5. apríla 2017 o zdravotníckych pomôckach, zmene smernice 2001/83/ES, nariadenia (ES) č. 178/2002 a nariadenia (ES) č. 1223/2009 a o zrušení smerníc Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2017/745“) a spoločné posudzovanie spolu so zástupcami EK a iných členských štátov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/797 z 11. mája 2016 o interoperabilite železničného systému v Európskej únii.

Podľa spôsobu uvedeného v písmene b) ÚNMS SR pokračoval aj v roku 2020 v spoločných posudzovaniach so Slovenskou národnou akreditačnou službou v rámci posudzovania plnenia autorizačných a notifikačných požiadaviek pri akreditácii na účely autorizácie a notifikácie. V roku 2020 bolo vykonaných 23 spoločných posudzovaní. Bolo vykonané 1 svedecké posudzovanie priamo u výrobcu.

V roku 2020 pôsobilo na národnej úrovni 8 pracovných skupín notifikovaných osôb, ktoré vznikli a pracujú na základe štatútov. Pracovné skupiny sa zaoberajú riešením technických problémov týkajúcich sa posudzovania zhody s cieľom zabezpečiť jednotné používanie technických ustanovení smerníc EÚ a tiež pripravujú jednotné stanoviská k problematikám, ktoré sa aktuálne preberajú na európskej úrovni. Na jednotlivé stretnutia pracovných skupín na národnej úrovni sú prizývaní aj zástupcovia vecne príslušných rezortov, orgánov dohľadu, prípadne iných orgánov štátnej správy. Zástupca pracovnej skupiny, spravidla predseda,

ktorého volí pracovná skupina podľa štatútu, sa zúčastňuje európskeho stretnutia tzv. „Notified Bodies Forum“.

Výročné správy:

AO/NO postupujú pri príprave výročnej správy podľa metodického postupu **MP 14: 2019, ktorým sa upravuje postup na vypracovanie a zaslanie Výročnej správy o činnosti autorizovaných osôb a notifikovaných osôb** (ďalej len „MP 14: 2019“), ktorého prílohou je šablóna výročnej správy. Cieľom MP 14: 2019 je uľahčiť AO/NO vypracovanie výročnej správy, ktorú majú AO/NO zaslať najneskôr do 15. 2. nasledujúceho kalendárneho roka na OSaEZ.

Výročné správy a najmä získané údaje z nich OSaEZ spracúva, kvantitatívne analyzuje, vyhodnocuje a vytvára Správu o činnosti AO/NO za predchádzajúci kalendárny rok, a to v nasledujúcich oblastiach:

1. činnosti v oblasti technickej normalizácie, spolupráca, pracovné skupiny a členstvo v organizáciách,
2. personálna štruktúra,
3. absolvované kurzy, semináre a školenia zamestnancov,
4. prehľad činností posudzovania zhody,
5. medzilaboratórne porovnávacie merania,
6. zabezpečenie činností subdodávateľsky,
7. doplňujúce otázky.

1. Činnosti v oblasti technickej normalizácie, spolupráca, pracovné skupiny a členstvo v organizáciách

Činnosť v oblasti technickej normalizácie v SR je v súčasnosti riadená zákonom č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii. U AO/NO sa v tejto oblasti sleduje:

- predsedníctvo v technických komisiách (ďalej len „TK“),
- členstvo v TK,
- medzinárodná normalizačná spolupráca,
- počet nadobudnutých noriem, ktoré AO/NO nadobudla počas roka pre svoju činnosť.

V roku 2020 vykonávali funkciu predsedu v TK zástupcovia 7 AO/NO, a to 7 rôznych TK. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi je možné sledovať v tejto oblasti postupný pokles (aj keď so súčasným miernym medziročným nárastom), keďže v rokoch 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, resp. 2019 postupne vykonávali funkciu predsedu v TK zástupcovia 19, 15, 13, 10, 9, resp. 6 AO/NO. Celkovo 18 z 22 AO/NO malo zastúpenie v rámci TK, pričom boli členmi spolu v 63 TK. Najaktívnejšie sa do činnosti TK zapájali už tradične EVPÚ a. s., Technický skúšobný ústav Piešťany, š. p., E.I.C. s. r. o., VIPO a.s., Výskumný ústav zvaračský, VÚD, a. s., Technická inšpekcia, a. s. či PRVÁ ZVÁRAČSKÁ, a. s. Na medzinárodnej normalizačnej spolupráci sa v roku 2020 podieľalo 6 AO/NO. Celkovo v roku 2020 nadobudli AO/NO spolu 623 noriem, pričom presne polovica z nich využíva rôzne on-line prístupy k technickým normám.

Spolupráca s orgánmi štátnej správy a s orgánmi trhového dohľadu v SR

V rámci spolupráce s orgánmi štátnej správy (ďalej len „OŠS“) sú aktívne viac ako dve tretiny zo všetkých AO/NO. Najčastejšie sa uskutočňuje spolupráca s ÚNMS SR. Vo viacerých prípadoch sa spolupráca uskutočňuje s Ministerstvom dopravy a výstavby SR (2 AO/NO), Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR (3 AO/NO), Slovenskou národnou akreditačnou službou (2 AO/NO) a Úradom pre obrannú štandardizáciu, kodifikáciu a štátne overovanie kvality (2 AO/NO).

V jednom prípade taktiež AO/NO spolupracujú s Ministerstvom financií SR, Ministerstvom obrany SR, Ministerstvom zahraničných vecí SR, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Slovenskou informačnou službou, Políciou SR, Kriminologickým a expertíznym ústavom Policajného zboru, Hlavným banským úradom, Úradom jadrového dozoru SR. Spolupráca AO/NO s OŠS bola zameraná na poskytovanie konzultácií a odborných stanovísk, pripomienkovanie rôznych dokumentov, prípadne na prípravu odborných seminárov. Všetky AO/NO vyjadrili spokojnosť so spoluprácou s OŠS.

V rámci spolupráce AO/NO s orgánmi trhového dohľadu (ďalej len „OTD“), môžeme konštatovať, že v roku 2020 spolupracovala s OTD menšia polovica AO/NO. AO/NO spolupracovali predovšetkým so Slovenskou obchodnou inšpekciou (v 4 prípadoch). Po jednom prípade taktiež s Národným inšpektorátom práce, Slovenským metrologickým inšpektorátom, Inšpektorátom práce a Dopravným úradom. Spolupráca bola zameraná najmä na skúšanie odobratých vzoriek z trhu, oznamovanie vydaných a zrušených certifikátov, kontrolu výrobcu meradiel, školenia a odbornú pomoc pri analýze príčin havárií strojných zariadení, pri podnetoch zo strany spotrebiteľov, v oblasti činnosti oprávnenej právnickej osoby.

Všetky zainteresované AO/NO vyjadrili spokojnosť so spoluprácou s OTD. AO/NO sú naďalej pripravené poskytovať OTD odbornú pomoc v rámci odborných seminárov alebo školení zamestnancov OTD v spolupráci s ÚNMS SR, ktoré by prispeli k zvyšovaniu kompetentnosti zamestnancov OTD a tým aj k zlepšeniu výkonu trhového dohľadu.

Národná a medzinárodná spolupráca, členstvo v medzinárodných organizáciách

Veľmi dôležitým aspektom, ktorý ovplyvňuje činnosti pri posudzovaní zhody a má nezanedbateľný vplyv na výkon tejto činnosti, je národná a medzinárodná spolupráca AO/NO s EK, ostatnými členskými štátmi EÚ a ďalšími organizáciami. Táto forma spolupráce sa klasifikuje do nasledujúcich činností:

- pracovné skupiny (ďalej len „PS“) NO na národnej úrovni,
- pracovné skupiny (ďalej len „PS“) NO na európskej úrovni,
- spolupráca so zahraničnými NO,
- členstvo v medzinárodných organizáciách (ďalej len „MO“), združeníach a pod.

V roku 2020 sa do činnosti PS na národnej úrovni zapojilo 16 AO/NO, s celkovým počtom 24 zástupcov. Z celkového počtu 24 zástupcov, predsedali zamestnanci AO/NO PS v 4 prípadoch, zvyšných 20 zástupcov bolo členmi PS. PS NO vznikli ako národná alternatíva k európskemu „Notified Bodies Forum“ a zaoberajú sa riešením technických problémov

týkajúcich sa posudzovania zhody s cieľom zabezpečiť jednotné používanie technických ustanovení smerníc a nariadení EÚ a tiež pripravujú jednotné stanoviská k problematikám, ktoré sa aktuálne preberajú na európskej úrovni. Na jednotlivé stretnutia PS na národnej úrovni sú prizvaní aj zástupcovia technickej normalizácie, OTD a prípadne iných OŠS.

Do spolupráce s PS NO na európskej úrovni sa zapojilo 11 AO/NO, pričom sa zapojili do činnosti 27 PS NO. Z týchto európskych PS sa v 24 z nich zapojili AO/NO priamo do ich činnosti a do 3 PS na európskej úrovni sa AO/NO zapojili nepriamo. Spolupráca sa týkala najmä oblasti skúšania, posudzovania zhody, porovnávacích meraní, výmeny odborných stanovísk, subdodávateľských úkonov, technickej spolupráce, organizovania spoločných seminárov, výmeny informácií, prípadne spolupráce v rámci vlastnej organizácie. Spoluprácu so zahraničnými NO uskutočňovalo 8 AO/NO, pričom spolupracovali s celkovo 16 NO. Z toho v 5 prípadoch išlo o pravidelnú spoluprácu a v 11 prípadoch o opakujúcu sa spoluprácu. Členstvo v MO vykazovalo 11 AO/NO, pričom tie boli členmi, či už aktívne (26 MO) alebo pasívne (2 MO) v celkovo 28 MO. Hlavnými devízami a výhodami, ktoré deklarujú AO/NO v súvislosti s medzinárodnou spolupracou a členstvom v MO, sú predovšetkým samotná možnosť nadväzovať a udržiavať kontakty so zahraničnými NO, prípadne inými MO, vzájomná podpora, či výmena skúseností. Nemenej dôležité je získavanie nových poznatkov v oblasti posudzovania zhody v príslušných oblastiach, zjednocovanie postupov posudzovania zhody a s tým súvisiaca možnosť účasti pri tvorbe nových postupov. Rovnako tak získavanie informácií o práci iných NO, možnosť vidieť pracoviská, resp. laboratória iných NO. Niektoré AO/NO deklarujú, že pri naplnení podmienok akreditácie skúšobných laboratórií im členstvo v medzinárodnom združení pozitívne prispieva pri uskutočňovaní medzilaboratórnych porovnávacích skúšok s možnosťou ich aktívnej účasti v nich. Prostredníctvom, či už spolupráce so zahraničnými NO alebo členstvom v MO, sa zvyšuje medzinárodné uznanie a prestíž medzi zákazníkmi.

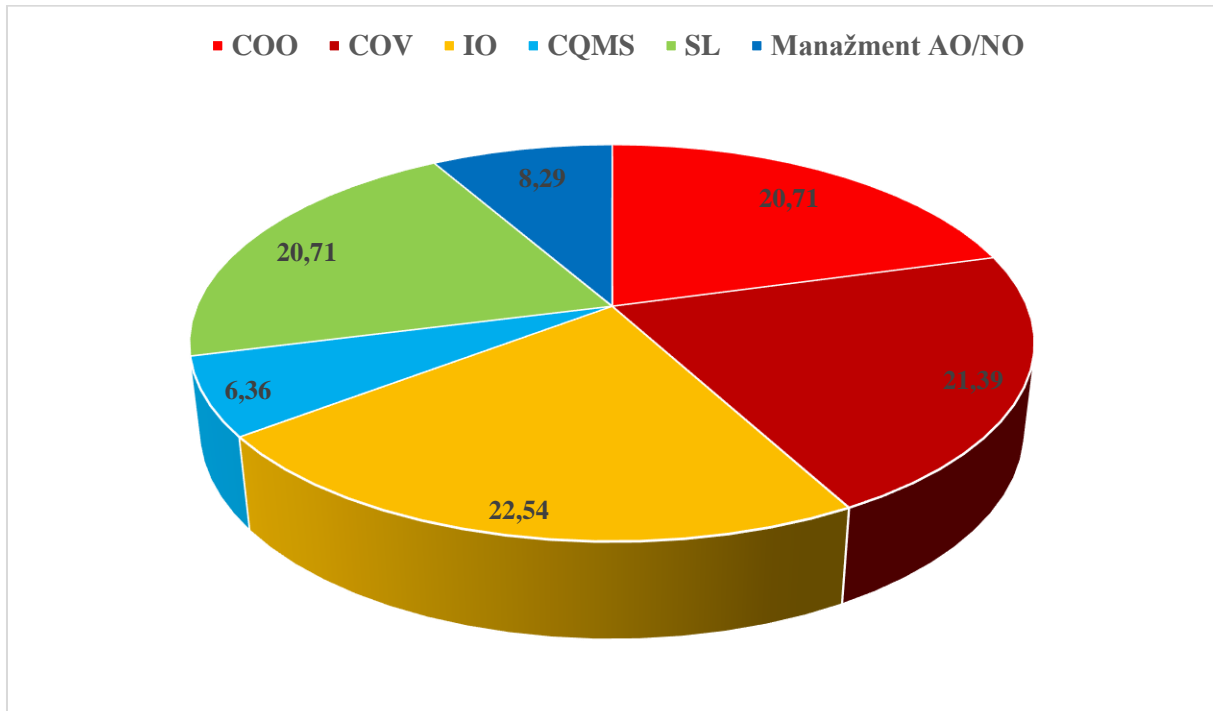
2. Personálna štruktúra

V oblasti personálnej štruktúry AO/NO sledujeme:

- počet zamestnancov AO/NO, ktorí sú v pracovno-právnom alebo obdobnom pracovnom vzťahu s AO/NO všetkých orgánov (Certifikačný orgán na osoby – COO, Certifikačný orgán na výrobky – COV, Inšpekčný orgán – IO, Certifikačný orgán pre systémy manažerstva kvality – CQMS, Skúšobné laboratórium – SL, Manažment AO/NO)

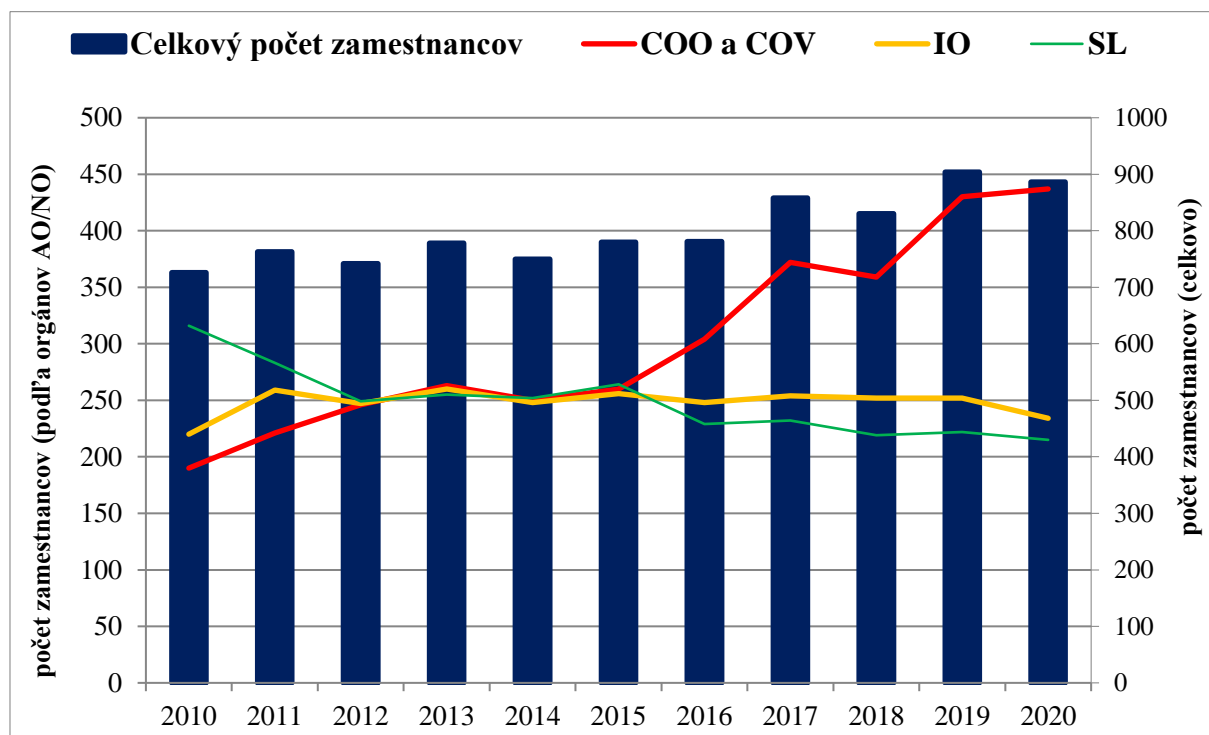
AO/NO v roku 2020 zamestnávali celkom 1038 zamestnancov. Z daného počtu bolo 215 zamestnancov COO, 222 zamestnancov COV, 234 zamestnancov IO, 66 zamestnancov CQMS, 215 zamestnancov SL a 86 zamestnancov tvorilo manažment AO/NO. Rozloženie zamestnancov podľa jednotlivých orgánov, prostredníctvom ktorých AO/NO zabezpečovali v roku 2020 svoje činnosti, vidíme v grafe č. 1.

Graf č. 1: Podiel zamestnancov AO/NO podľa orgánov zabezpečenia činnosti v roku 2020

Z hľadiska vývoja celkového počtu zamestnancov AO/NO od roku 2010 až po súčasnosť si môžeme všimnúť jeho postupný nárast s miernymi medziročnými poklesmi v rokoch 2012, 2014, 2018 a 2020. Tento nárast počtu zamestnancov AO/NO v sledovanom období bol spôsobený predovšetkým výrazným nárastom počtu zamestnancov COO a COV, a to najmä v rokoch 2016, 2017, 2018, 2019 a predovšetkým v poslednom sledovanom roku 2020, v ktorom bol dosiahnutý najvyšší počet zamestnancov COO a COV (437). Počet zamestnancov IO zostával počas sledovaného obdobia pomerne stabilný, a to predovšetkým od roku 2011, kedy prichádzalo medziročne len k miernym výkyvom. V roku 2020 došlo k miernemu medziročnému poklesu zamestnancov v IO, a to o 18 zamestnancov na terajšiu hodnotu 234 zamestnancov. Počet zamestnancov IO predstavuje taktiež najvyšší počet v posledných sledovaných rokoch spomedzi všetkých orgánov AO/NO. Naopak opačnú situáciu môžeme vidieť pri vývoji počtu zamestnancov SL, keďže tu dochádzalo k postupnému znižovaniu počtu zamestnancov a najnižšiu úroveň dosiahli v rokoch 2016, 2018, 2019, resp. 2020 (215 zamestnancov SL), kedy je ich v súčasnosti historický najnižší počet za sledované obdobie. Ich najväčší úbytok, a to o 33, resp. 34 zamestnancov nastal na začiatku sledovaného obdobia, t.j. v rokoch 2011, resp. 2012 a ku jeho koncu v roku 2016, a to o 35 zamestnancov SL všetkých AO/NO. Spomínaný vývoj najlepšie dokumentuje graf č. 2.

Graf č. 2: Vývoj počtu zamestnancov AO/NO podľa orgánov zabezpečenia činnosti v rokoch 2010 – 2020

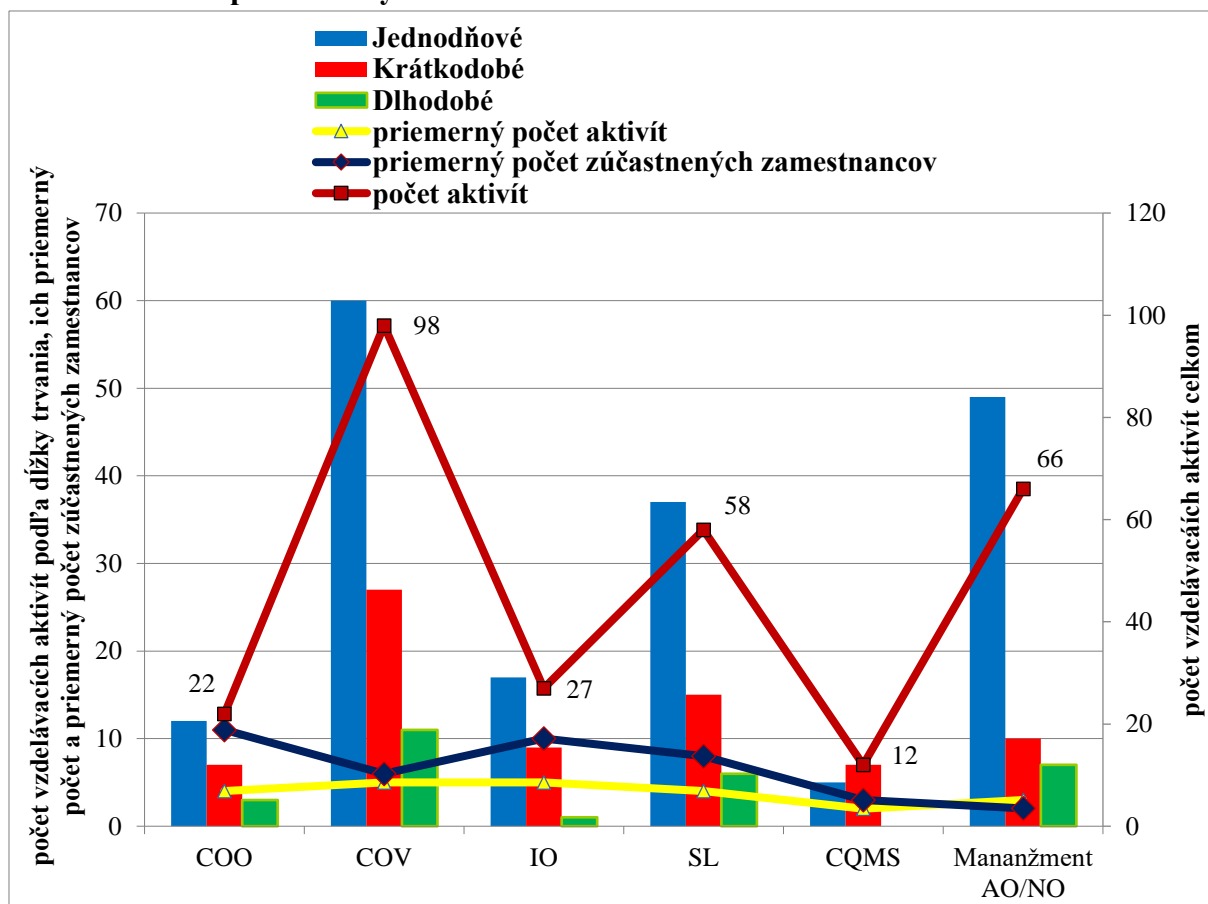
3. Absolvované kurzy, semináre a školenia zamestnancov

V roku 2020 mali AO/NO, ktoré majú zriadené COO (7 AO/NO), priemerne 4 vzdelávacie aktivity, pričom sa ich zúčastňovalo priemerne 11 zamestnancov COO. Z celkového počtu 22 vzdelávacích aktivít, ktoré absolvovali zamestnanci COO, bolo 12 jednorazových aktivít, 7 krátkodobých aktivít a 3 dlhodobé aktivity. AO/NO, ktoré mali zriadené COV (18 AO/NO), mali v roku 2020 priemerne 5 vzdelávacích aktivít, pričom sa ich zúčastňovalo priemerne 6 zamestnancov COV. Z celkového počtu 98 vzdelávacích aktivít, ktoré absolvovali zamestnanci COV, bolo 60 jednorazových aktivít, 27 krátkodobých aktivít a 11 dlhodobých aktivít. AO/NO, ktoré mali zriadené IO (5 AO/NO), mali v roku 2020 priemerne 5 vzdelávacích aktivít, pričom sa ich zúčastňovalo priemerne 10 zamestnancov IO. Z celkového počtu 27 vzdelávacích aktivít, ktoré absolvovali zamestnanci IO, bolo 17 jednorazových aktivít, 9 krátkodobých aktivít a 1 dlhodobá aktivita. AO/NO, ktoré mali zriadené SL (15 AO/NO), mali v roku 2020 priemerne 4 vzdelávacie aktivity, pričom sa ich zúčastňovalo priemerne 8 zamestnancov SL. Z celkového počtu 58 vzdelávacích aktivít, ktoré absolvovali zamestnanci SL, bolo 37 jednorazových aktivít, 15 krátkodobých aktivít a 6 dlhodobých aktivít. AO/NO, ktoré mali zriadené CQMS (5 AO/NO), mali v roku 2020 priemerne 2 vzdelávacie aktivity, pričom sa ich zúčastňovali priemerne 3 zamestnanci CQMS. Z celkového počtu 12 vzdelávacích aktivít, ktoré absolvovali zamestnanci CQMS, bolo 5 jednorazových aktivít, 7 krátkodobých vzdelávacích aktivít a žiadna dlhodobá aktivita.

Manažmenty AO/NO mali v roku 2020 priemerne 3 vzdelávacie aktivity, pričom sa ich zúčastňovalo priemerne 2 členovia vedenia AO/NO. Z celkového počtu 66 vzdelávacích aktivít, ktoré absolvovali manažmenty AO/NO, bolo 49 jednorazových aktivít, 10 krátkodobých aktivít a 7 dlhodobých aktivít. Celú situáciu o vzdelávacích aktivitách

zamestnancov podľa jednotlivých orgánov činnosti AO/NO, ich rozdelenie podľa dĺžky trvania, ich priemerný počet a priemerný počet zúčastnených zamestnancov v roku 2020 znázorňuje graf č. 3. Jednorazové vzdelávacie aktivity predstavovali vo väčšine AO/NO rôzne jednodňové školenia, odborné školenia, kurzy, semináre, zasadnutia PS, zasadnutia TK, atď. Krátkodobé aktivity predstavovali väčšinou medzinárodné a domáce konferencie, mítingy, zasadnutia, školenia, odborné semináre a podobne. Dlhodobé aktivity sa uskutočňovali u AO/NO väčšinou vo forme výučby cudzích jazykov, ale aj ako zasadnutia PS na medzinárodnej úrovni, rôzne interné školenia zamerané napr. na zákon o zhode, nariadenia vlády SR, technické normy a podobne.

Graf č. 3: Počet vzdelávacích aktivít podľa jednotlivých orgánov činnosti AO/NO spolu a ich rozdelenie podľa dĺžky trvania v roku 2020

4. Prehľad činností posudzovania zhody

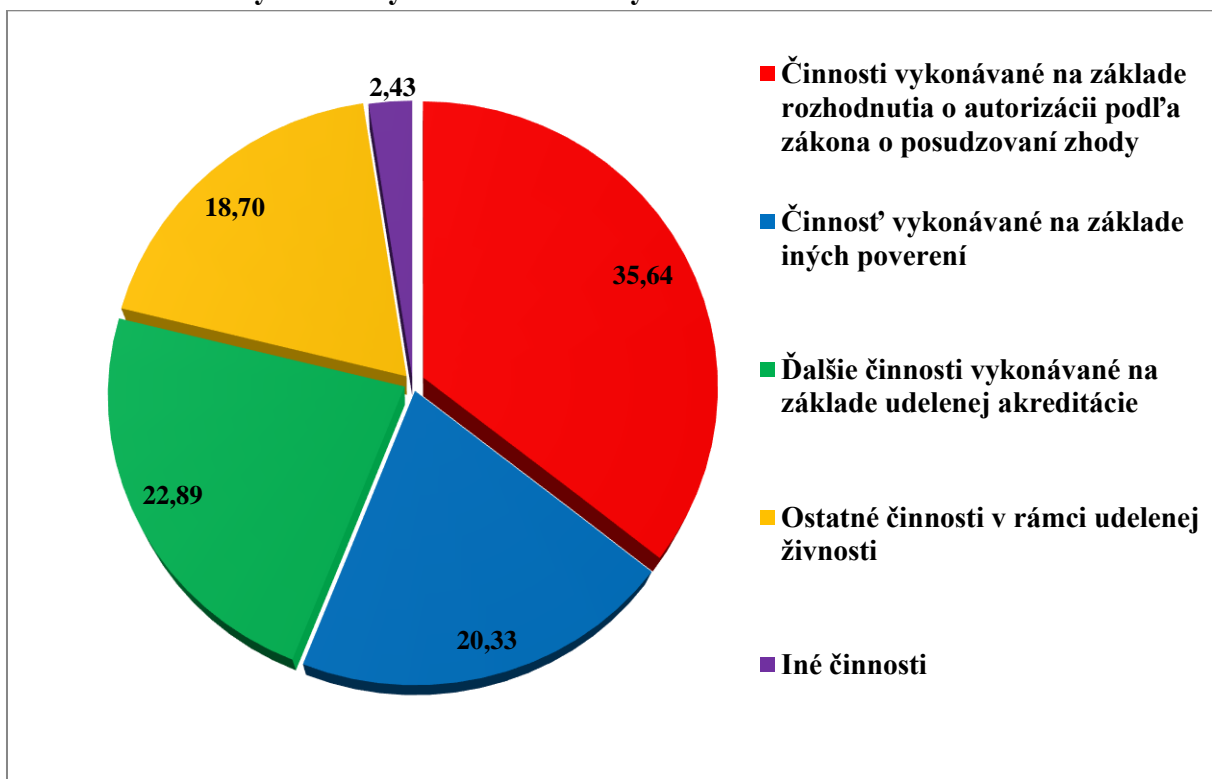
V oblasti posudzovania zhody sa sleduje:

- prehľad všetkých činností AO/NO,
- prehľad činností súvisiacich s posudzovaním zhody určených výrobkov podľa zákona o zhode,
- činnosť certifikačného orgánu na výrobky a na osoby,
- činnosť inšpekčného orgánu,
- výstupné dokumenty podľa prílohy č.1, bod 3.1.2 a bod 3.1.3 NV SR č. 1/2016 Z. z. o sprístupňovaní tlakových zariadení na trhu,

- F) činnosť skúšobných laboratórií,
- G) informácie z oblasti zdravotníckych pomôcok.

Podľa bodu A) vykonávali AO/NO v roku 2020, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, v najväčšej miere činnosti vykonávané na základe rozhodnutia o autorizácii podľa zákona o zhode, pričom priemerne u všetkých AO/NO predstavovalo posudzovanie zhody 35,64 % podiel. Nasledovali ďalšie činnosti vykonávané na základe udelenej akreditácie (22,89), činnosti vykonávané na základe iných poverení (20,33 %), ostatné činnosti v rámci udelenej živnosti (18,70 %). Najnižší podiel činností, ktoré vykonávali AO/NO v danom roku, tvorili iné činnosti (2,43 %). Prehľad všetkých činností, ktoré AO/NO vykonávali v roku 2020, sa nachádzajú v nasledujúcom grafe č. 4.

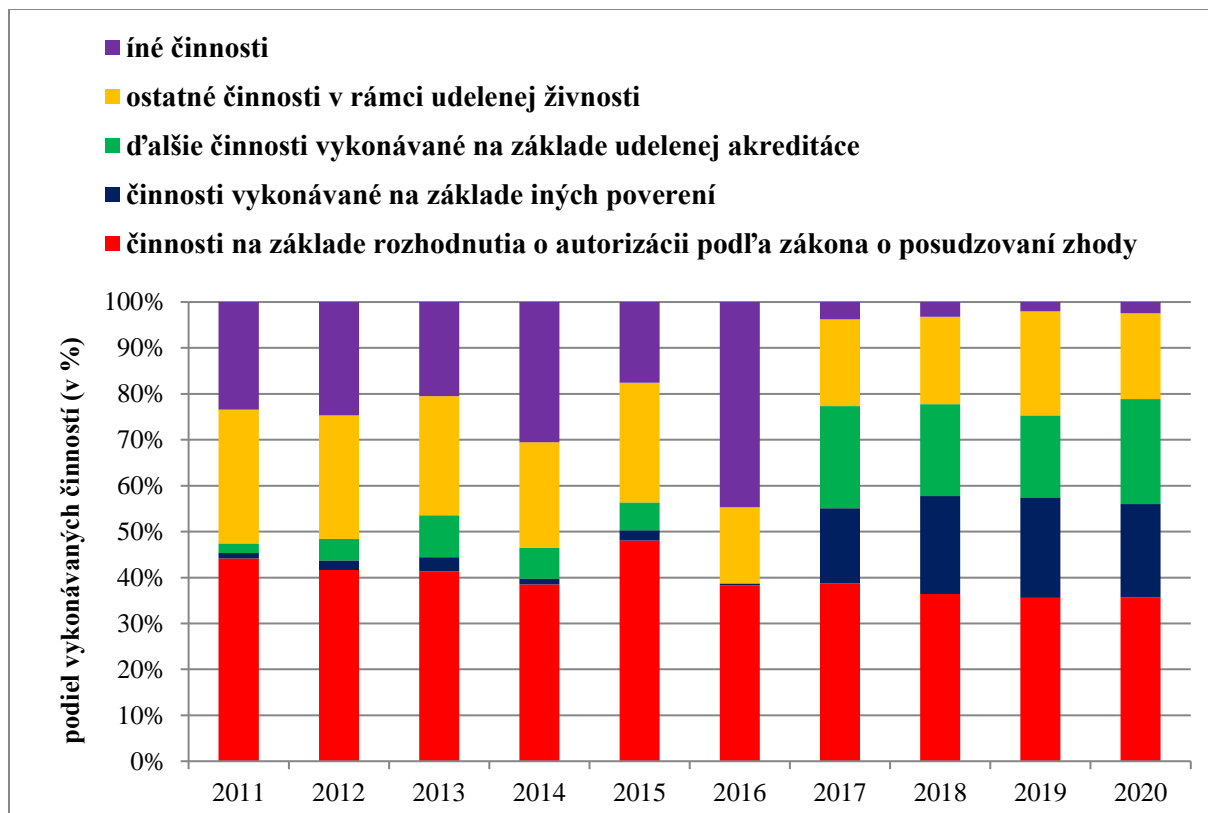
Graf č. 4: Podiel vykonávaných činností všetkých AO/NO v roku 2020

V rokoch 2016, 2017, 2018 a 2019 preukázalo 6 AO/NO ako svoju hlavnú činnosť (nad 70 % zo všetkých činností) posudzovanie zhody. V roku 2020 preukázalo posudzovanie zhody ako svoju hlavnú činnosť 7 AO/NO. Konkrétne išlo o E.I.C. s. r. o. (100 %), KONŠTRUKTA – Defence, a.s. (100 %), 3EC International a. s. (79,13 %), VÚD, a. s. (76,20 %), Reaktortest, s. r. o. (100 %), Slovenská legálna metrológia, n. o. (rovných 79 %) a Liptovská skúšobňa s. r. o. (100 %). Ďalších 14 AO/NO uviedlo, že posudzovanie zhody tvorilo menej alebo rovných 20 % ich činnosti. Z nich 3 AO/NO (ÚKSÚP – TSÚP, BMS, s. r. o. a Výskumný ústav chemických vlákien, a.s.) vykazovali v oblasti posudzovania zhody nulové hodnoty. Zostávajúci Vojenský technický a skúšobný ústav Záhorie uvádzal posudzovanie zhody ako 42 % z ich celkovej činnosti. Pri porovnaní podielu vykonávaných činností všetkých AO/NO v rokoch 2011-2020 vidíme, že sa na celkovom podiele činností v sledovaných rokoch

výrazne nemenil podiel činností vykonávaných na základe rozhodnutia o autorizácii podľa zákona o zhode, pričom dosahoval hodnoty od 35,64 % v poslednom sledovanom roku 2020 až po 48,05 % v roku 2015. Naopak, podiel iných činností na celkovej činnosti všetkých AO/NO bol výrazne kolísavý, a to od hodnoty 2,06 % v roku 2019 až po hodnotu 44,72 % v roku 2016. Porovnanie podielu všetkých druhov vykonávaných činností, ktoré AO/NO vykonávali v rokoch 2011 až 2020, sa nachádza v nasledujúcom grafe č. 5.

Graf č. 5: Porovnanie podielu vykonávaných činností všetkých AO/NO v rokoch 2011 – 2020

Podľa písmena B) sa sleduje počet výstupných dokumentov posudzovania zhody podľa zákona o zhode celkovo a počet výstupných dokumentov posudzovania zhody podľa jednotlivých technických predpisov z oblasti posudzovania zhody. Pod počtom výstupných dokumentov posudzovania zhody sa rozumie počet vydaných ES certifikátov typu, ES certifikátov zhody, dokumentov o schválenom systéme kvality, ES certifikátov návrhu, inšpekčných správ a pod. v závislosti od postupu posudzovania zhody.

Počet výstupov podľa postupov posudzovania zhody je nasledovný:

- posúdenie zhody treťou stranou – 146,
- posúdenie zhody vzorky typu výrobku autorizovanou osobou resp. notifikovanou osobou – 817,
- posúdenie zhody výrobku s certifikovaným typom výrobku – 320,

- posúdenie systému kvality výroby alebo jeho zložiek v podniku autorizovanou osobou resp. notifikovanou osobou a vykonávanie dohľadu nad jeho riadnym fungovaním – 96,
- posúdenie systému výstupnej kontroly kvality výrobku v podniku autorizovanou osobou resp. notifikovanou osobou a vykonávanie dohľadu nad jeho riadnym fungovaním – 33,
- overovanie zhody výrobku s certifikovaným typom výrobku alebo s ustanovenými požiadavkami, ktoré vykonáva výrobca, dovozca, alebo autorizovaná osoba resp. notifikovaná osoba na každom výrobku alebo na štatisticky vybratej vzorke – 5030,
- overovanie zhody každého výrobku s technickými požiadavkami autorizovanou osobou resp. notifikovanou osobou – 2317,
- zhoda založená na úplnom zabezpečení kvality – 182,
- iné postupy posudzovania zhody – 1161

Z vyššie uvedených výstupov podľa postupov posudzovania zhody bolo 4148 výstupov podľa zákona č. 64/2019 Z. z. o **sprístupňovaní strelných zbraní a streliva na civilné použitie na trhu**, čo predstavovalo takmer 41,1 % zo všetkých výstupov v roku 2020. Počtom 2733 ako druhé v poradí nasledovali výstupy podľa nariadenia vlády SR č. 235/2015 Z. z. o uvádzaní výťahov na trh a sprístupňovaní bezpečnostných častí do výťahov na trhu, čo predstavovalo 27,5 % zo všetkých výstupov. Vojenský technický a skúšobný ústav Záhorie vydal 436 záverečných protokolov – Rozhodnutie o zhode s technickou dokumentáciou, ktoré patrili do oblasti Vojenských technických predpisov, čo predstavovalo takmer 4,3 % zo všetkých výstupov. K hranici 1000 výstupov podľa postupov posudzovania zhody bolo tiež vydaných podľa nariadenia vlády SR č. 1/2016 Z. z. o sprístupňovaní tlakových zariadení na trhu (686; 6,8 %) a KONŠTRUKTA – Defence, a. s. vydala podľa nariadenia vlády SR č. 70/2015 Z. z. o sprístupňovaní pyrotechnických výrobkov na trhu 727 výstupných dokumentov (Certifikátov, Záverečných protokolov a Správ), z ktorých až 715 (7,1 %) bolo pre ostatné členské krajiny EÚ, 1 pre subjekty v SR a 11 pre tretie krajiny. Podľa nariadenia vlády SR č. 145/2016 Z. z. o sprístupňovaní meradiel na trhu bolo vydaných 132 výstupov (1,3 %). Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/425 o osobných ochranných prostriedkoch a o zrušení smernice Rady 89/686/EHS bolo v roku 2020 vydaných 217 výstupných dokumentov posudzovania zhody, čo predstavuje 2,1 % zo všetkých výstupných dokumentov posudzovania zhody vo vyhodnocovanom roku. Podľa zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov bolo vydaných 216 výstupných dokumentov posudzovania zhody (2,1 % zo všetkých v roku 2020) a podľa nariadenia vlády SR č. 126/2016 Z. z. o sprístupňovaní váh s neautomatickou činnosťou na trhu 146 výstupov (1,4 %). Hranica 100 výstupných dokumentov posudzovania zhody bola prekročená ešte pri nariadení vlády SR č. 436/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na strojové zariadenia (187 výstupov) a nariadení vlády SR č. 582/2008 Z. z. a 166/2020 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody zdravotníckych pomôcok (170 výstupov).

U 15 výrobných skupín sme zaznamenali pod 100 výstupov, z nich u 5 výrobných skupín nezaznamenalo v roku 2020 žiadny výstup. Celkovo 22 AO/NO vydalo výstupné dokumenty posudzovania zhody podľa 20 technických predpisov z oblasti posudzovania zhody. Prehľad počtu výstupných dokumentov posudzovania zhody pre jednotlivé výrobné skupiny môžeme vidieť v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2: Počet výstupov podľa jednotlivých zákonov a NV SR v roku 2020

Zákony, NV SR a Nariadenia EÚ	Počet výstupov
NV SR č. 436/2008 Z. z. Stroje	187
NV SR č. 149/2016 Z. z. ATEX	56
Z. č. 513/2009 Z. z. Interoperabilita	216
Z. č. 254/2011 Z. z. Prepravovateľné tlakové zariadenia	39
NV SR č. 131/2016 Z. z. Výbušniny	40
NV SR č. 145/2016 Z. z. Meradlá	132
NV SR č. 393/1999 Z. z. Plynové spotrebiče	25
Z. č. 64/2019 Z. z. Zbrane	4148
NV SR č. 70/2015 Z. z. Pyrotechnika	727
NV SR č. 126/2016 Z. z. NAWI	146
NV SR č. 234/2015 Z. z. Jednoduché tlakové nádoby	5
NV SR č. 235/2015 Z. z. Výtťahy	2773
NV SR č. 569/2001 Z. z. IVD	12
NV SR č. 582/2008 Z. z. a NV SR č. 166/2020 Z. z. MDD	170
NV SR č. 1/2016 Z. z. Tlakové zariadenia	686
Z. č. 78/2012 o bezpečnosti hračiek	16
Vojenské technické predpisy	436
NV SR č. 236/2015 Z. z. Teplovodné kotle	0
NV SR č. 193/2016 Z. z. Rádiové zariadenia	0
NV SR č. 127/2016 Z. z. EMC	1
NV SR č. 145/2019 Z. z. Elektrické zariadenia a elektronické zariadenia	70
nariadenie EPaR (EÚ) 2016/425 o osobných ochranných prostriedkoch	217
nariadenie EPaR (EÚ) 2016/424 o lanovkových zariadeniach	0

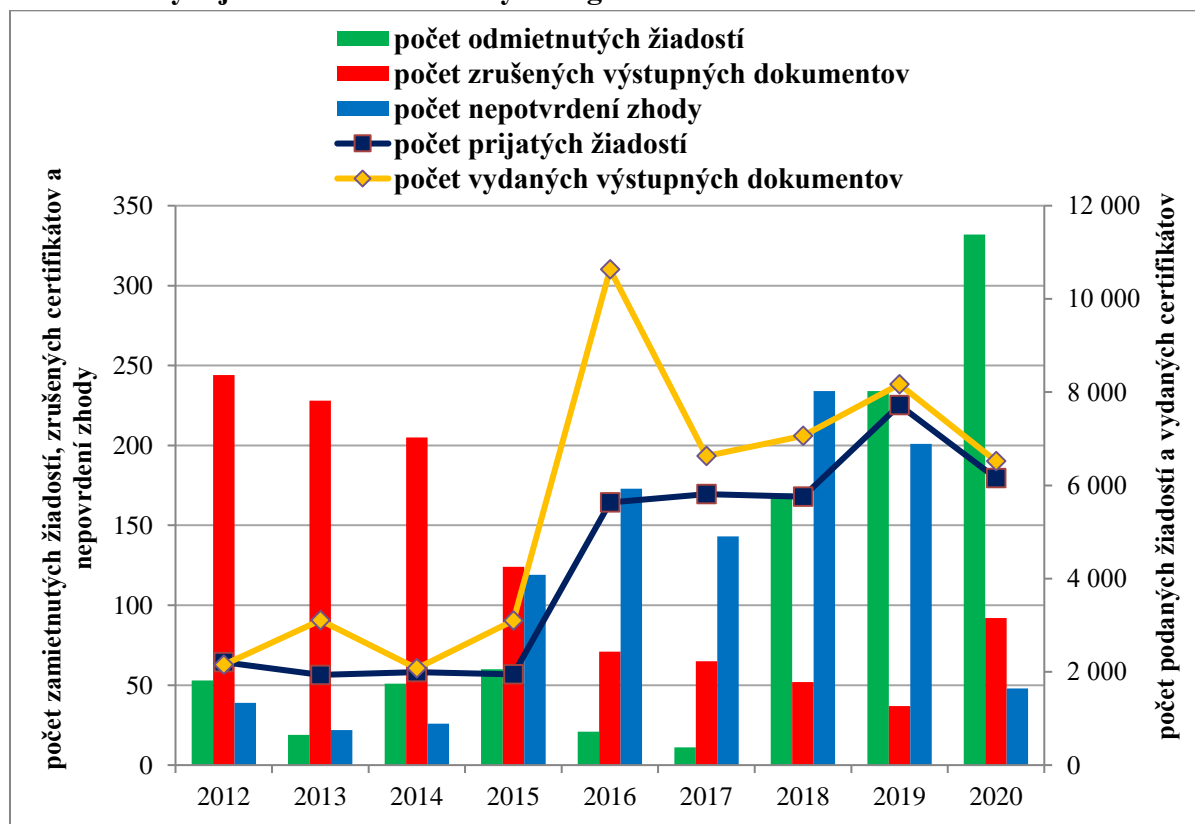
Celkom bolo vydaných 10102 výstupných dokumentov posudzovania zhody.

Podľa písmena C) sa sleduje činnosť certifikačných orgánov. V roku 2020 bolo celkovo prijatých 6157 žiadostí na certifikačné orgány v prípade určených výrobkov podľa jednotlivých technických predpisov z oblasti posudzovania zhody.

Z tohto počtu bolo prijatých 4789 žiadostí na COO a 1368 žiadostí na COV. Spolu bolo odmietnutých 332 žiadostí (všetky COV), pričom 331 posúdení zhody odmietli 3EC International, a. s. a 1 Technická inšpekcia, a. s. V rámci spomínaných žiadostí bolo vydaných 6522 výstupných dokumentov posudzovania zhody, z toho COO tvorilo 4779

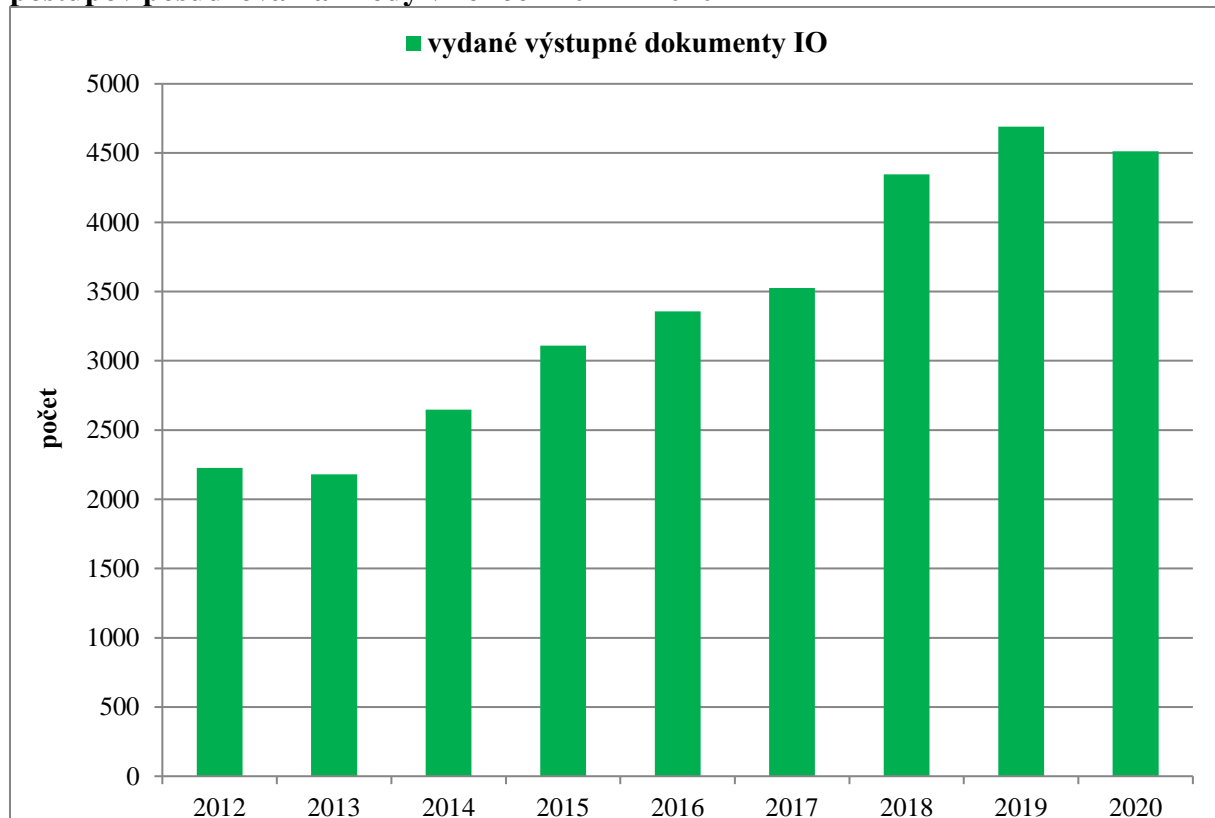
a COV 1743 výstupných dokumentov posudzovania zhody. Celkovo bolo zrušených 92 certifikátov (všetky COV). Počet nepotvrdení zhody v roku 2020 bol 48 (všetky COV). Keď zoberieme do úvahy všetky AO/NO, priemerná dĺžka procesu posudzovania zhody bola 33 dní. Priemerná dĺžka certifikačného procesu bola vyššia z dôvodu jeho dlhšieho trvania v 3EC International a. s. (111 dní), SMÚ a. s. (120 dní) a Technickom skúšobnom ústave Piešťany, š. p. (60 dní). Z hľadiska vývoja činnosti certifikačných orgánov sme zaznamenali po posledných 4 rokoch výrazného nárastu v poslednom sledovanom roku 2020 medziročný pokles ako počtu prijatých žiadostí, tak aj počtu vydaných výstupných dokumentov. Môžeme sa zrejme len domnievať, ale pravdepodobnou príčinou bude celkový trend poklesu hospodárstva a ekonomiky kvôli vývoju epidemickej situácie v súvislosti s ochorením covid-19. Z hľadiska vývoja narastal takisto počet nepotvrdení zhody, pričom ale oproti roku 2019 sme zaznamenali v roku 2020 medziročný pokles. Naopak opačný trend, a teda výraznejší pokles v daných rokoch, vidíme vo vývoji počtu zrušených výstupných dokumentov, pričom ich bolo najmenej zrušených roku 2019, no v roku 2020 prišlo k medziročnému nárastu hodnôt daného ukazovateľa nad úroveň hodnôt v rokoch 2016, 2017, 2018 a práve 2019. Mierny pokles nastal v rokoch 2016 a 2017 aj v počte odmietnutých žiadostí, naopak tento ukazovateľ narastal v rokoch 2018, 2019 a najmä v poslednom sledovanom roku 2020 dosiahol najvyššiu hodnotu za celé sledované obdobie. Prehľad činnosti certifikačných orgánov v roku 2020 a vývoja činnosti od roku 2012 až po súčasnosť je znázornený v grafe č. 6.

Graf č. 6: Vývoj činnosti certifikačných orgánov v rokoch 2012 – 2020

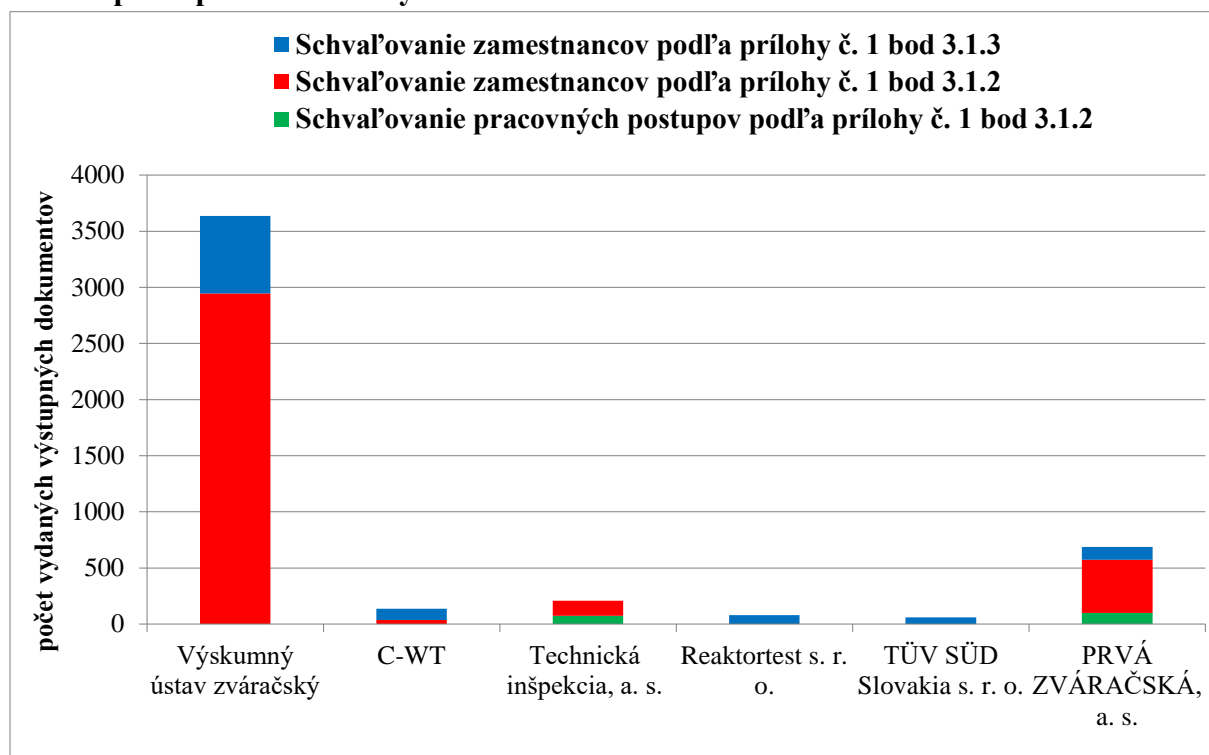
Podľa písmena D) sa sleduje činnosť inšpekčného orgánu (IO). V roku 2020 bolo na IO prijatých 4151 žiadostí, pričom celkový počet vydaných výstupných dokumentov posudzovania zhody bol 4513 a boli zaangažované 2 AO/NO. Počet vydaných výstupných dokumentov IO na základe jednotlivých postupov posudzovania zhody a jeho vývoj v rokoch 2012 – 2020 je znázornený v grafe č. 7. V sledovanom období môžeme badať výrazný nárast počtu vydaných výstupných dokumentov IO s miernym medziročným poklesom v roku 2020.

Graf č. 7: Vývoj počtu vydaných výstupných dokumentov IO na základe jednotlivých postupov posudzovania zhody v rokoch 2012 – 2020

Podľa písmena E) sa sledujú vydané výstupné dokumenty posudzovania zhody v roku 2020 podľa prílohy č.1, bod 3.1.2 a bod 3.1.3 NV SR č. 1/2016 Z. z. o sprístupňovaní tlakových zariadení na trhu. Tieto výstupné dokumenty (certifikáty, schválenia, protokoly) vydalo v roku 2020 celkom 6 AO/NO (VÚZ – 3637 certifikátov, Technická inšpekcia, a. s. – 208 protokolov WPQR/BPQR a schválení zvárača, C-WT – 137 certifikátov, Reaktortest, s. r. o. – 78 personálnych certifikátov, TÜV SÜD Slovakia s. r. o. – 59 certifikátov a Prvá zváračská, a. s. – 687 protokolov a certifikátov), pričom ich celkovo bolo 4806. Kompletné porovnanie vydaných výstupných dokumentov podľa NV SR č. 1/2016 Z. z. o sprístupňovaní tlakových zariadení na trhu medzi AO/NO v roku 2020 je znázornené v grafe č. 8.

Graf č. 8: Porovnanie počtu vydaných výstupných dokumentov podľa NV SR č. 1/2016 Z. z. o sprístupňovaní tlakových zariadení na trhu v AO/NO v roku 2020

V danom roku bolo spolu vydaných 171 výstupných dokumentov, ktorými boli schválené pracovné postupy podľa prílohy č. 1 bod 3.1.2, 3594 výstupných dokumentov, ktorými boli schválení zamestnanci podľa prílohy č. 1 bod 3.1.2 a 1041 výstupných dokumentov, ktorými boli schválení zamestnanci podľa prílohy č. 1 bod 3.1.3. Ich prehľad je uvedený v tabuľke č 3.

Tabuľka č. 3: Počet vydaných výstupných dokumentov v roku 2020 podľa NV SR č. 1/2016 Z. z. o sprístupňovaní tlakových zariadení na trhu

NV SR č. 576/2002 Z. z.	Schvaľovanie pracovných postupov podľa prílohy č.1 bod 3.1.2	Schvaľovanie zamestnancov podľa prílohy č. 1 bod 3.1.2	Schvaľovanie zamestnancov podľa prílohy č. 1 bod 3.1.3	Typ výstupu: certifikát (C), schválenie (S), protokol (P), protokol (WPQR)
Spolu	171	3594	1041	C, S, P, WPQR

Podľa písmena F) sa sleduje činnosť skúšobných laboratórií (SL), ktoré sú súčasťou 15 AO/NO a zároveň majú akreditované laboratória, v ktorých sú výrobky skúšané podľa zákona o zhode. Celkový počet prijatých žiadostí na SL v roku 2020 bol 4342 a celkovo vydali 4407 výstupných dokumentov podľa zákona o zhode. Tieto výstupné dokumenty vydali v roku 2020 celkom 3 AO/NO (Výskumný ústav dopravný, a. s. – 328, Vojenský technický a skúšobný ústav Záhorie – 356 a Liptovská skúšobňa s. r. o. – 3723).

Podľa písmena H) sa sleduje oblasť zdravotníckych pomôcok. Činnosť v tejto oblasti vykonávali 3 AO/NO (EVPÚ a. s. – SKTC 101, NO 1293, 3EC International a. s. – SKTC

113, NO 2265 a bqs. s.r.o. – SKTC 180, NO 2854). V roku 2020 mali spolu 140 klientov, z toho EVPÚ a. s. 4, 3EC International a. s. 134 a bqs. s.r.o. 2 klientov, u ktorých vykonali 2 neohlásené audity. Podľa nariadení vlády bola situácia v tejto oblasti nasledovná:

- podľa NV č. 569/2001 Z. z. mali AO/NO 16 klientov, z toho 4 klientov EVPÚ a. s., 11 klientov 3EC International a. s. a 1 klienta bqs. s.r.o., pričom sa nevykonali žiadne neohlásené audity,
- podľa NV č. 582/2008 Z. z. a NV č. 166/2020 Z. z. mali AO/NO 124 klientov, z toho 123 klientov 3EC International a. s., u ktorých vykonali spomínané 2 neohlásené audity a 1 klienta bqs. s.r.o. bez neohláseného auditu.

5. Medzilaboratórne porovnávacie merania

V roku 2020 sa do medzilaboratórných porovnávacích meraní medzi laboratóriami zapojilo 11 AO/NO. Celkovo bolo vykonaných 54 takýchto meraní, čo predstavovalo pri porovnaní s predchádzajúcim rokom mierny pokles, a to o 22 porovnávacích meraní. Do výrazne najväčšieho počtu medzilaboratórných porovnávacích meraní sa zapojilo VÚTCH-CHEMITEX, spol. s r. o., a to 24 porovnávacích meraní. Z celkového počtu 54 medzilaboratórných porovnávacích meraní bolo v roku 2020 vyhovujúcich alebo so zhodným výsledkom 36 a 18 bolo v čase termínu zaslania Výročných správ o činnosti AO/NO za rok 2020 jednotlivými AO/NO v procese vyhodnocovania alebo neukončených.

6. Zabezpečenie úkonov subdodávateľsky

Pri svojej činnosti v roku 2020 zabezpečilo 9 AO/NO rôzne úkony prostredníctvom subdodávateľov, a to v 23 prípadoch, pričom to predstavovalo rovnaký počet subdodávok ako v roku 2019. AO/NO využívali subdodávateľské služby predovšetkým iných AO/NO a rôznych ďalších domácich a zahraničných skúšobní. Čo sa týka formy spolupráce so subdodávateľmi, AO/NO v roku 2020 v 14 prípadoch spolupracovali opakovane, v 6 prípadoch jednorazovo, v 3 prípadoch sa jednalo o pravidelnú spoluprácu.

7. Doplnujúce otázky

Všetky AO/NO vyjadrili spokojnosť so spoluprácou s OŠS. Napriek tomu vidia AO/NO nedostatky v neinformovanosti jednotlivých OŠS o odborníkoch z daných oblastí, či pretrvávajúci problém pri príprave technických špecifikácií materiálov pre verejné obstarávanie, a to predovšetkým v oblasti aktuálnosti technických predpisov a technických noriem potrebných na posudzovanie zhody. Pre zlepšenie spolupráce navrhujú najst' spôsob informovania o odborníkoch pre komodity, ktoré zamýšľa OŠS nakupovať formou verejného obstarávania, aby sa predišlo nevhodnosti kritérií a neaktuálnosti technických predpisov a technických noriem uvedených v požiadavkách verejného obstarávateľa. Niektoré AO/NO taktiež vidia nedostatky v nejednoznačnosti uplatňovania harmonizovaných právnych predpisov v praxi, či nechcote niektorých OŠS spolupracovať s AO/NO. Zároveň sa snažia zlepšiť situáciu poskytovaním informácií OŠS o uplatňovaní spomínaných predpisov v praxi. Ako nedostatok sa tiež môže javiť schopnosť legislatívne zareagovať na technický a technologický pokrok vo výrobe, ktorý je spolu s uplatňovaním inovácií v materiáloch a komponentoch flexibilnejší a rýchlejší. Rovnako tak existujú výrobky, ktoré okrem

požiadaviek na všeobecnú bezpečnosť výrobkov vyžadujú podrobnejší technický predpis, ktorý by jasne ustanovil špecifické požiadavky na uvedené výrobky, t. j. chýba definícia spôsobov uvádzania takýchto výrobkov na trh a ich minimálne technické požiadavky.

Záver

Porovnaním výsledkov Výročných správ o činnosti AO/NO za rok 2020 s výsledkami za predchádzajúce roky môžeme vidieť nasledovné zmeny:

V roku 2020 prišlo oproti predchádzajúcim rokom k výraznejšiemu nárastu počtu zamestnancov AO/NO, čo bolo spôsobené predovšetkým nárastom počtu zamestnancov v certifikačných orgánoch (COO a COV). Počet zamestnancov IO zostával počas sledovaného obdobia pomerne stabilný. Naopak, došlo k postupnému poklesu počtu zamestnancov SL, pričom na najnižšiu úroveň sa dostali v posledných 5 rokoch. Tento vývoj dokumentuje graf č. 2. Uvedené súvisí s technickým a technologickým pokrokom, čo prináša zmenu posudzovania zhody z klasického skúšania výrobkov na posudzovanie a schvaľovanie systémov kvality vo vzťahu k danému výrobku.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch vykonávali AO/NO v najväčšej miere činnosti na základe rozhodnutia o autorizácii podľa zákona o zhode, čo predstavovalo približne 35 % podiel zo všetkých vykonávaných činností. Napriek tomu väčšina AO/NO presmerovala svoju činnosť z oblasti posudzovania zhody podľa zákona o zhode do iných oblastí. Naproti rokom 2016, 2017, 2018 a 2019 kedy preukázalo 6 AO/NO ako svoju hlavnú činnosť (nad 70 %) posudzovanie zhody, v roku 2020 ich bolo už 7. Ďalších 14 AO/NO uviedlo, že posudzovanie zhody tvorilo menej ako 20 % ich činnosti a z nich 3 AO/NO vykazovali v oblasti posudzovania zhody nulové hodnoty. Jedna AO/NO uvádzala posudzovanie zhody ako činnosť, ktorá predstavovala 42 % z ich celkovej činnosti.

Mgr. Lukáš Námešný
odbor skúšobníctva s európskych záležitostí ÚNMS SR